

De heer Frans Kuppens,
Voorzitter Regionale Stuurgroep,
RES Metropoolregio Eindhoven,
Raiffeisenstraat 18,
5611 CH Eindhoven
E-mail: info@metropoolregioeindhoven.nl

Leende, 21 juli 2020

Geachte heer Kuppens,

Naar aanleiding van de WEBINAR van 4 juni 2020 treft U hierbij de inbreng van vijf bezorgde burgers uit Leende.

Opwekking van energie met zon en wind is vooral een inpassingsvraagstuk in een regio met vele beperkingen. De geraadpleegde documenten zijn zeer beschouwend, vaag en niet concreet. Een goede onderbouwing m.b.t. de keuze van de zoekgebieden en de beoogde opwek per zoekgebied ontbreekt. Dat geldt ook voor de concept RES.

De concept RES biedt aan burgers geen concreet en helder inzicht over de gevolgen in onze gemeente, de impact op onze leefomgeving, agrarische bedrijvigheid en gebieden, natuurlijke waarden en landschap en in welke mate de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor bijvoorbeeld toeristen vermindert. Het is onduidelijk hoe de belangen van inwoners worden geborgd en welke overheidsinstantie uiteindelijk beslist. De documenten dragen daardoor niet bij aan draagvlak en participatie.

Opwekcapaciteit, ruimte- en grondbeslag

Het doel is in 2030 2,0 TWh (TeraWattuur) duurzaam op te wekken, maar een onderbouwing daarvoor ontbreekt. Daarvoor zou in 2030 een extra opwekcapaciteit van 1,3 TWh nodig zijn, er van uitgaande dat 0,7 TWh al duurzaam wordt opgewekt. Een globale analyse of de daarvoor benodigde opweksystemen ruimtelijk inpasbaar zijn, ontbreekt.

Eveneens ontbreekt een doorkijk naar 2030 betreffende inpasbaarheid van opweksystemen met een aanzienlijk grotere opwekcapaciteit van bijvoorbeeld 5,55 TWh of meer en het ruimte- en grondbeslag. De Concept RES West Brabant biedt bijvoorbeeld wel zo'n doorkijk (zie bijlage: *Concept RES West Brabant, Wind- en Zonopgave per Gemeente*).

De beoogde capaciteit voor opwek met zon of met wind of een combinatie van beide blijft onbesproken, terwijl dat voor de ruimtelijke inpassing, natuur- en landschapswaarden en leefbaarheid heel belangrijke aspecten zijn.

Opwekcapaciteit en ruimte- of grondbeslag (totale grondoppervlak van de regio = 1.458 km ²)				
	Opwekcapaciteit	1,3 (TWh in 2030)	5,55 (TWh in 2050)	7,38 ¹⁾ (TWh in 2050)
Wind	Molens ²⁾ (stuks)	80	333	454
	Ruimtebeslag (km ²)	45	185	225
Zon	Panelen (miljoen)	5,2	22	30
	Grondbeslag (km ²)	17	72	95

1) Energieverbruik zonder besparing van 24%.

2) Molens 5,6 MW; tiphoogte: 180 - 240 meter. Voor molens van 3 MW moeten aantal en ruimtebeslag verdubbeld worden

Het totale oppervlak van de 'zoekgebieden voor grootschalige energieopwekking' (zie sheet 26 van de 'presentatie voor gemeenteraadsleden en wethouders'), bedraagt naar schatting 225 km² ofwel 15% van het regio oppervlak van 1.458 km² (zie bijlage: *Zoekgebieden Metropool Regio Eindhoven*).

Energievoorziening: stabiliteit en behoefte

Een betrouwbare en stabiele energievoorziening is van cruciaal belang, maar zon en/of wind zijn er niet altijd. Als er in 2030 een opwekcapaciteit van 2 TWh (0,7 + 1,3 TWh) opgesteld staat, kan deze opwekcapaciteit op enig moment door gebrek aan wind en zon geheel of gedeeltelijk wegvallen; en niet alleen in onze regio.

Bovendien zijn er grote verschillen in opwekcapaciteit met wind en zon in zomer en winter. Voor een stabiele energievoorziening zijn dus snel opschakelbare back-up systemen in 2030 noodzakelijk.

Er zijn ook periodes met een overmatig aanbod van zon- en/of windenergie. Het teveel aan opgewekte energie zou opgeslagen moeten worden, zodat deze energie niet verloren gaat en later benut kan worden.

Beide aspecten worden niet belicht, maar doorgeschoven naar de periode 2030 - 2050.

Besparing

De beoogde besparing van 24% in 2050 lijkt ambitieus en buitengewoon optimistisch en een onderbouwing daarvoor ontbreekt. Als de Brainport regio gericht blijft op groei (economisch en bevolking), dan lijkt een besparing in die orde niet erg aannemelijk. Een scenario waarbij rekening wordt gehouden met een aanzienlijk grotere opwekcapaciteit dan de beoogde 5,5 TWh met een aanzienlijk groter ruimtelijk beslag zou niet misstaan in een plan.

Heeze-Leende.

De geselecteerde 'zoekgebieden voor grootschalige opwekking' liggen vooral in de gemeenten Heeze-Leende, Someren, Deurne en Gemert-Bakel. Dat lijkt een zeer onevenwichtige regionale spreiding. Wij missen enige afweging, argumentatie en onderbouwing.

Het totale oppervlak van de 'zoekgebieden voor grootschalige opwekking' in Heeze-Leende bedraagt ruim 40 km², ofwel 40% van het gemeentelijk grondoppervlak van 105 km² (zie bijlage: *zoekgebieden Heeze-Leende*). De oppervlakte van de zoekgebieden in Heeze-Leende bedraagt ongeveer 18% van totaal 225 km² van alle geselecteerde 'zoekgebieden voor grootschalige energieopwekking' in de regio.

Dat zou er toe kunnen leiden dat 18% van de opwekcapaciteit voor de regio met wind en zon geïnstalleerd wordt op 40% het gemeentelijke grondgebied van Heeze-Leende.

Er rijzen dus tal van vragen:

- Wat is de onderbouwing / motivatie voor de keuze van zoekgebieden in de regio?
- Aan welke opwekcapaciteit met wind en/of zon wordt gedacht in de geselecteerde zoekgebieden in Heeze-Leende voor 2030?
- Aan welke opwekcapaciteit met wind en/of zon wordt gedacht in de geselecteerde zoekgebieden in Heeze-Leende voor de periode 2030 - 2050?
- Wordt daarbij gedacht aan de energie behoefte voor Heeze-Leende alleen of zijn deze zoekgebieden bestemd voor een fors en onevenredig aandeel van de gehele regio behoefte?
- Wordt er rekening gehouden met mogelijke extra groei van het energieverbruik door minder besparing en toename door elektrificatie van mobiliteit; m.a.w. omvat het plan qua energiebehoefte ook een pessimistisch scenario?
- Welke inbreng hebben de inwoners van Heeze-Leende? Hoe kunnen inwoners financieel deelnemen en hoe wordt inspraak geregeld?

- Welke procedures of wettelijke instrumenten (voorkeursrechten) zullen overheden toepassen voor de verwerving van de benodigde gronden die in particulier of bedrijfsmatig bezit zijn.
- Sluiten de gekozen zoekgebieden aan bij het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid?
- Wie beslist er uiteindelijk over de te plaatsen opwekcapaciteit en de verdeling in wind- en zonenergie?

Het totale energieverbruik (exclusief vervoer) in de gemeente Heeze-Leende bedraagt naar schatting 1,5% t.o.v. het regioverbruik.

Energieverbruik 21 gemeenten 2019 (TWh)			Energieverbruik Heeze-Leende 2017 (TWh)			
	Elektriciteit	Warmte	Totaal	Elektriciteit	Warmte	Totaal
Totaal	5,55	8,70	14,25	0,065	0,154	0,219

Bronnen: Concept RES, Klimaatmonitor. Verbruiken zijn exclusief energie voor vervoer.

Om alleen het huidige elektriciteitsverbruik van 0,065 TWh (33% van het totale energieverbruik van Heeze-Leende) duurzaam op te wekken zijn in onze gemeente naar schatting 6 windmolens voldoende met een vermogen van 5,6 MW/molen met een ruimtebeslag van ongeveer 5 km², of 260.000 zonnepanelen met een totaal grondbeslag in de orde van 85 ha.

Stel dat ook 50% van het energieverbruik voor warmte ofwel 0,077 TWh duurzaam opgewekt zou moeten worden dan zijn daarvoor naar schatting 7 windmolens extra met een vermogen van 5,6 MW/molen nodig met een ruimtebeslag van ongeveer 6 km², of 310.000 extra zonnepanelen met een grondbeslag in de orde van 100 ha.

Het oppervlak van ruim 40 km² (40% van het gemeentelijk grondoppervlak) van de geselecteerde 'zoekgebieden voor grootschalige opwekking' in onze gemeente biedt potentieel ruimte voor tientallen windmolens en miljoenen zonnepanelen die de behoefte van de gemeente ver overstijgt. Het betekent een enorme aanslag op natuurgebieden, agrarisch areaal, landschappelijke waarden ('vermolering' van onze omgeving) en leefbaarheid in onze gemeente.

Draagvlak

Maximale lokale participatie is het streven, zo stelt de Concept RES. Opweksystemen met wind en zon zullen gevolgen hebben voor de 'achtertuinen' in onze gemeente, mogelijk op de waarde van vastgoed en de energieprijzen. Om draagvlak te creëren moeten inwoners concreet weten wat de gevolgen zijn voor woning en directe woonomgeving en hoe de belangen van inwoners worden geborgd. Draagvlak kan mede ontstaan door goede en concrete voorlichting, niet alleen over de resultaten van het proces, maar ook van het proces zelf. Alleen als daarmee rekening wordt gehouden, kan draagvlak ontstaan.

Participatie voor inwoners zal geconcretiseerd moeten worden: hoe kunnen inwoners financieel deelnemen en hoe wordt inspraak geregeld. Een mooie volzin is absoluut onvoldoende.

Hoogachtend,

Cor Heuijers
 Gerard de Jong
 Coen Heijmans
 Willem Heemskerk
 Henk Los (e-mail: losh@xs4all.nl)
 Piet Lucassen (e-mail: lucassen.phw@xs4all.nl)

Kopie:

Menno van Tartwijk, moderator WEBINAR 4 juni 2020
Ronald Kraus, coördinator RES Zuidoost Brabant
Toon Bosmans, wethouder Heeze-Leende
Frank de Win, wethouder Heeze-Leende
Gemeenteraad Heeze-Leende
Dorpsraad Leende
Dorpsraad Sterksel
Kernraad Leenderstrijp
Opgewekt Heeze-Leende
VKK Noord Brabant
Eindhovens Dagblad

Bijlagen:

Zoekgebieden grootschalige opwekking Heeze-Leende
Zoekgebieden voor grootschalige energieopwekking MRE
Concept RES West Brabant, Wind- en Zonopgave per Gemeente

Bronnen:

Klimaatmonitor
Nationale Energieatlas: <https://www.nationaleenergieatlas.nl/kaarten>

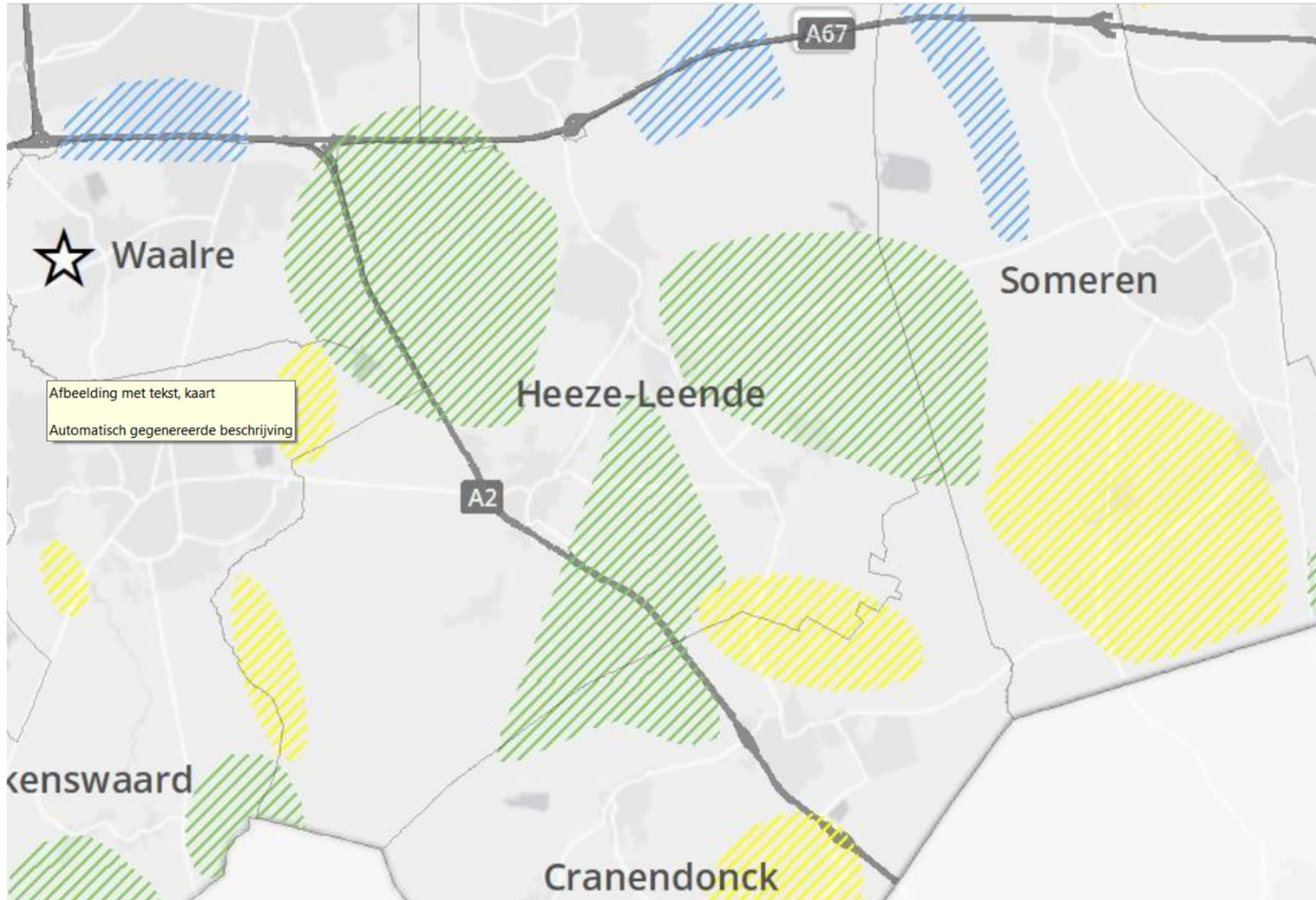
Geraadpleegde Documenten:

- Programma Werkatelier 7 jan RES MRE - deel 2.pdf
- Presentatie raadsbijeenkomsten RES MRE - concept-RES 12 december 2019.pdf
- 20200609 Presentatie Webinar 3 en 4 juni def.pdf
- 202004 MRE_Concept_RES_April_2020.pdf

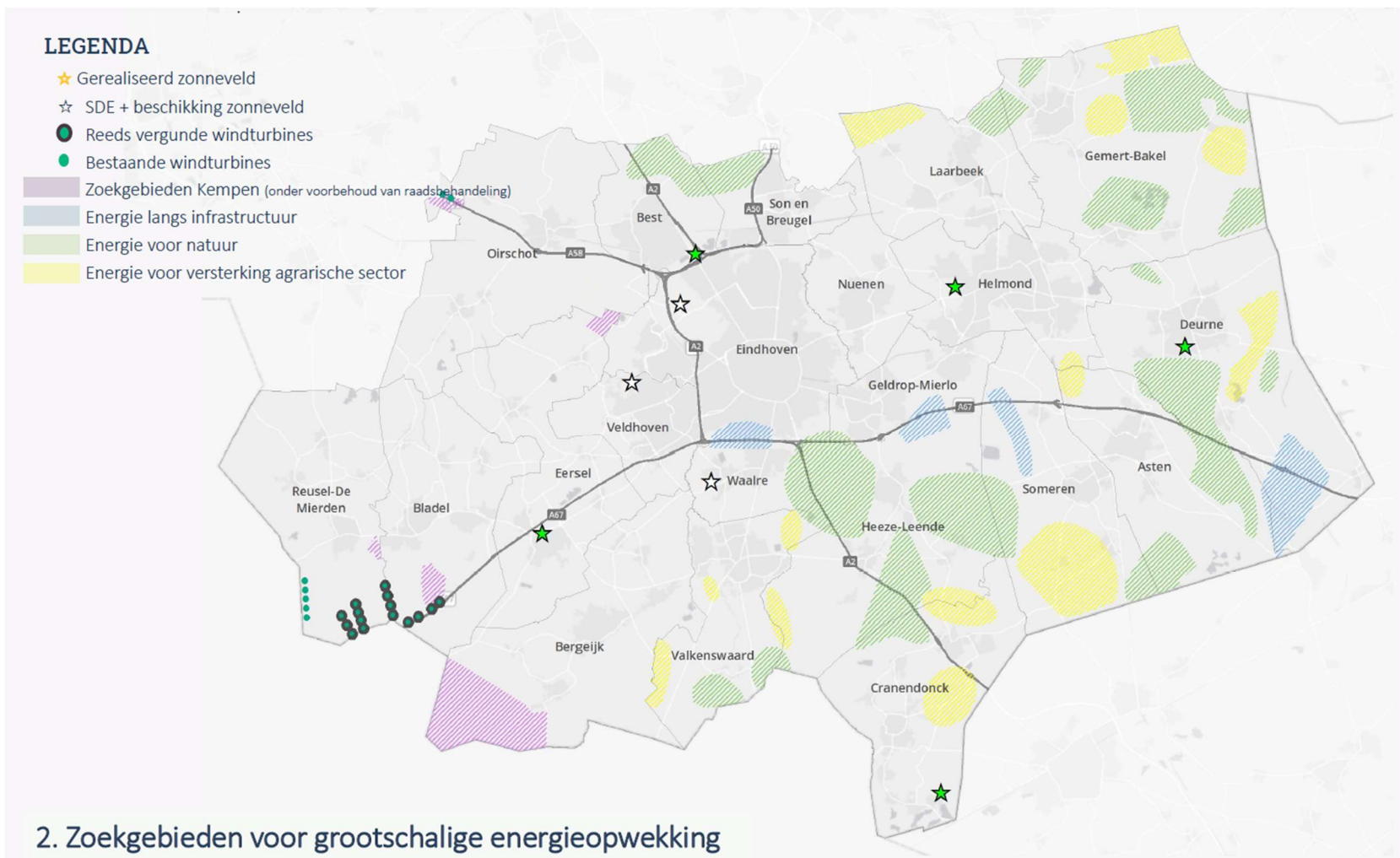
Factoren:

1 TWh = 1.000 GWh = 1.000.000 MWh.
1 TWh = 1.100 / 1.500 ha zonnepark; 4 miljoen panelen.
1 TWh = 50 / 60 windmolens van 5,6 MW.
1 TWh = 110 / 130 windmolens van 3,0 MW.
Vollasturen wind: 2.200 uur/jaar.
Volle zonuren: 1.000 uur/jaar.
Afstand tussen 5,6 MW windmolens = 5 x 150 meter; rotor ø 150 meter (Vestas V150, 5,6 MW).
Afstand tussen 3,0 MW windmolens = 5 x 100 meter; rotor ø 100 meter.
Oppervlak MRE regio bedraagt 1.458 km².
Inwoneraantal MRE: 750.000.
Oppervlak Heeze-Leende: 105 km².
Inwoneraantal Heeze-Leende: 16.000.

Zoekgebieden Heeze-Leende

Zoekgebieden Metropool Regio Eindhoven

Concept RES West Brabant, Wind- en Zonopgave per Gemeente

1 Wind- en zonopgave per gemeente

Bijdrage aan regionale duurzame elektriciteitsproductie per gemeente	Bestaand en Harde plannen ¹ (GWh)	Tot 2030 ²					Na 2030	Hoogspanning	Benchmark Totale bijdrage		
		Bestuurlijk vastgesteld		Extra					Bestaand en 380 kV	t.o.v energie-verbruik	t.o.v onbebouwd opp.
		Zonnepark (GWh)	Windpark (GWh)	Zon op dak (GWh)	Zonnepark (GWh)	Windpark (GWh)					
Alphen-Chaam	4	0	0	11	0	0	48		bovengemiddeld	ondergemiddeld	
Altena	17	0	0	44	36	0	0		gemiddeld	ondergemiddeld	
Baarle-Nassau	5	0	0	5	0	0	48		bovengemiddeld	ondergemiddeld	
Bergen op Zoom	32	0	24	45	0	48	0	Ja	ondergemiddeld	bovengemiddeld	
Breda	171	0	0	113	0	0	0		ondergemiddeld	bovengemiddeld	
Drimmelen	117	0	0	26	0	0	0	Ja	bovengemiddeld	gemiddeld	
Etten-Leur	102	0	0	28	0	0	0		ondergemiddeld	bovengemiddeld	
Geertruidenberg	14	0	0	8	24	0	0	Ja	ondergemiddeld	bovengemiddeld	
Halderberge	108	0	0	13	0	0	0	Ja	bovengemiddeld	gemiddeld	
Moerdijk	356	0	60	3	0	0	0	Ja	gemiddeld	bovengemiddeld	
Oosterhout	55	34	45	34	0	24	0	Ja	gemiddeld	bovengemiddeld	
Roosendaal	52	68	0	66	0	0	15	Ja	gemiddeld	bovengemiddeld	
Rucphen	2	0	0	30	0	0	36		bovengemiddeld	ondergemiddeld	
Steenbergen	111	93	0	19	0	0	0		bovengemiddeld	gemiddeld	
Woensdrecht	50	50	36	22	0	0	0	Ja	bovengemiddeld	gemiddeld	
Zundert	83	0	0	26	0	0	36		bovengemiddeld	ondergemiddeld	
Totaal (GWh)	1281	245	165	495	60	72	183				
Totaal cumulatief	1281	1526	1691	2185	2245	2317	2500				

De tabel laat zien dat iedere gemeente een bijdrage levert aan de elektriciteitsopgave. De aard en omvang van de opgave sluit aan bij lokale kansen en kenmerken.

Elke gemeente komt gemiddeld of bovengemiddeld uit in minimaal een van de twee benchmark: naar rato van het energieverbruik of naar rato van het onbebouwde oppervlak.

¹ Dit betreft bestaande projecten en harde plannen voor zon op dak, zonneparken en windparken.

² Inclusief overprogrammering van 0,3 TWh, exclusief productie uit innovatieprojecten, en exclusief productie uit 'zon bij wind'-projecten (als 'cable pooling' wordt toegestaan).